

El cos en l'adolescència

L'inici d'un viatge cap allò desconegut

Sònia Soriano

Hospital de Dia per a Adolescents. Sant Pere Claver - Fundac

L'adolescent experimenta nombrosos canvis corporals, hormonal i sexuals. La pubertat engrega un seguit d'alteracions en els joves, algunes d'elles visibles i d'altres no tant. Les comparacions entre els adolescents són constants, en una etapa en què les similituds tranquil·litzen i les diferències preocupen. La reconstrucció de la pròpia imatge els afecta a nivell psicològic, d'hàbits i d'actituds personals, així com la relació amb els pares i la resta de persones.

L'adolescència és una etapa de molts canvis. Aquestes a sovint inesperades, impliquen deixar enrere i elaborar la pèrd infantil. L'adolescent nota alguna cosa que comença i sent u no li pertany. Inevitablement ha de dir adéu a la seva iden infantesa.

La pubertat és el motor de molts d'aquests canvis. Hi ha autors que descriu període com un moment d'emergència –tant a nivell interior com exterior–, i d'aviat incontrolables que escapen a tota possibilitat de control voluntari. Aques novedosa sorprèn i desborda l'adolescent.

Els canvis hormonal i sexuals es transparenten en una quantitat d'evidències visibles. Les emocions internes també s'evidencien a través de signes inoculables i incontrolables.

Alguns d'aquests canvis són:

- Desenvolupament en alçada i pes.
- Maduració dels genitals i de la capacitat reproductiva.
- Aparició de la menstruació i de l'ejaculació.
- Canvi de veu.
- Pèl al pubis i a les aixelles en ambdós sexes.
- Creixement de pèl a la cara dels nois.
- Desenvolupament de les mames i malucs en les noies.
- Acné

El cos es troba exposat a la mirada de l'altre, a l'exhibició i vergonya pública. Tot això desperta sensacions de fragilitat pèrdua irreversible del cos infantil juntament amb el debut d'un cos nou sexualment i potencialment agressiu. És a dir, u la força d'un adult.

L'adolescent intenta combatre aquesta inseguretad compartint-la amb els seus iguals i comparant-s'hi. La por a ser diferent és molt gran, i les comparacions són constants. Les similituds tranquil·litzen, però les diferències preocupen. Fa tanta por créixer massa i avançar, com no créixer prou i endarrerir-se respecte al grup d'edat. Per exemple, a una adolescent li preocupa tant ser la primera amiga a qui li ve la menstruació com la última.

En canvi, l'adolescent rarament comunica aquests neguits. El jove busca apaivagar els seus dubtes escodrintant-se obsessivament davant del mirall, pesant-se, etc. en un intent de controlar el seu creixement. D'aquesta manera, segons les seves autobservacions momentànies, fàcilment passa de sentir-se acomplexat a sentir-se fantàstic.

La sexualitat floreix

Un altre aspecte important en l'adolescència és l'evolució cap a la sexualitat adulta.

*"Les comparac
entre adolescen
constants: l
similituds
tranquil·litzen,
les diferènci
preocupen*

Aquesta maduració fa que la persona es relacioni de manera diferent amb els altres, sobretot amb els pares.

La nova vivència de la sexualitat planteja la possibilitat de reproducció. Aquest canvi altera les relacions progenitors, germans i família en general. L'adolescent dels pares, que fins llavors han estat font de totes necessitats.

La condemna i l'actitud crítica cap als desitjos intensos tendresa que s'experimentaven durant la infància s'augmenta. Aquest retorn a desitjos i necessitats, que l'adolescent expressava excessivament d'infants, comporta un control sever d'expressions de tendresa cap als pares. Això es tradueix en una actitud molt visible en l'anul·lació de contacte físic i en l'imposició a ell mateix i a la resta de persones una distància emocional, ja que la necessitat afectiva es carrega de car càrrega de car sexuals.

També existeix la necessitat de mostrar-se diferent i disconforme amb l'aspecte corporal dels pares. Aquesta actitud té a veure amb la por, el desig, i a la vegada, amb el rebuig d'una imatge que en el futur podria ser la seva. Tant si agrada com si no, imaginar-se que un serà com un dels seus pares sempre és font de conflicte inevitable.

En l'àmbit de la sexualitat també cal destacar la masturbació que, juntament amb les primeres aproximacions corporals permeten anar-se coneixent, diferenciant, alleugerint tensions, i proporcionant plaer i satisfacció. Alhora, també pot generar inquietuds amb frustracions molt intenses.

Sobretot als inicis de l'adolescència és el moment dels amors platònics, en un procés per anar-se apropant a viure relacions més realistes. Es tracta d'omplir el buit que ha deixat la inevitable desidealització dels pares així com de fantasejar vivint situacions ideals.

En conclusió, veiem com l'adolescent davant els canvis corporals que engega la pubertat es veu obligat a reconstruir la seva imatge corporal i això afecta a nivell psicològic, d'hàbits i actituds personals com de relació amb els iguals i amb els pares.

*"Hi ha autors
descriuen
l'adolescència com
moment
d'emergència"*

Referències bibliogràfiques

- Aberastury, A.; Knobel, M. "La adolescencia normal". Editorial Paidós (Buenos Aires, 1970).
- Lasa, A. "Experiencia del cuerpo y construcción de la imagen corporal en la adolescencia. Vivencias, obsesiones y estereotipos". Revista de psicopatología y salud mental del niño y del adolescente ISSN 1695-8691, número 2, 2003, pàgines 53-74.
- Soriano, A.; Valls, R. "Els adolescents i la salut mental". Projecte Jove. Ajuntament de Barcelona (1989).

Llegeix més articles a **"la càpsula"**

Visita la web de **Sant Pere Claver - Fundació Sanitària**

C. Vila i Vilà, 16 08004 Barcelona | Tel. 93 442 39 03
info@spcsalut.org | www.spcsalut.org